

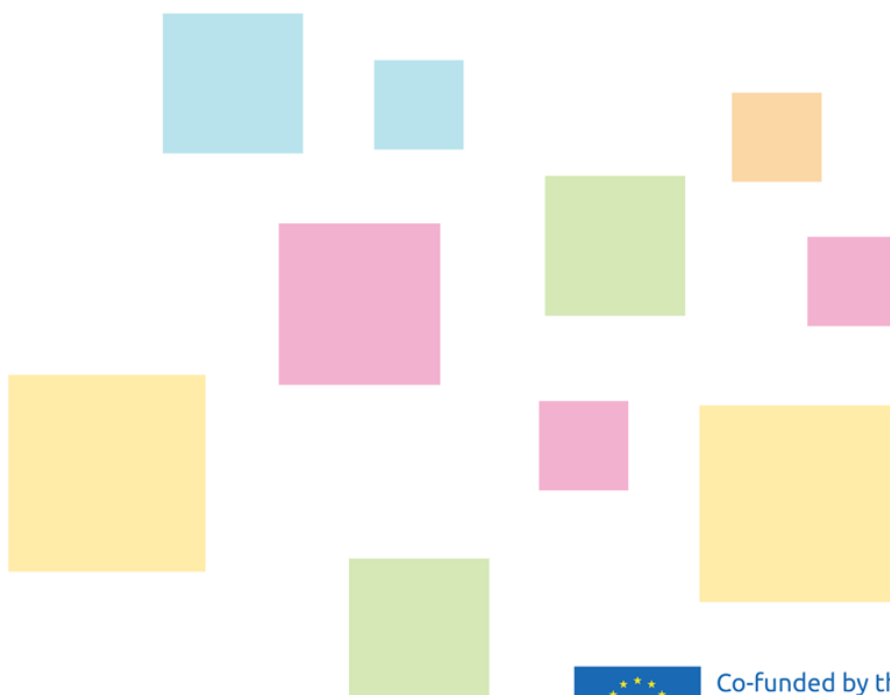

Erasmus+

PROJECT:

PAL LAB

Co-funded by the
Erasmus + Programme
of the European Union

Педагогически инструментариум за учители и медиатори

Този документ е създаден в рамките на Работен пакет 3 на проект "Педагогически подходи за повишаване на квалификацията на учители, медиатори и експерти, работещи с ромски деца и младежи - равни възможности и намаляване на преждевременното напускане на училище", финансиран от Европейския съюз с договор № 2022-1-RO01-KA220-SCH-000086373, <https://pallabeu.com/index-en.html>

За разработването му допринесоха следните партньори по проекта:

Centrul Judetean de Resurse si Asistenta Educationala Brasov, Румъния

MUCUR SAGLIK SOSYAL EGITIM VE YARDIMLASMA VAKFI, Анкара, Турция

AeliaPath, Солун, Гърция

PAL NETWORK, Брюксел, Белгия

Фондация за образователно сътрудничество, София, България

Финансира се от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче са единствено на авторите и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Изпълнителната агенция за образование и култура (ЕАСЕА). Нито Европейският съюз, нито ЕАСЕА могат да бъдат държани отговорни за тях.

Наръчник за разработване на програми за обучение

Информация за проекта

Проектът PAL LAB има за цел да създаде ориентиран към бъдещето модел, който улеснява както формалните, така и неформалните училищни процеси. Този модел има за цел да предостави на учителите и специалистите далновидност, творчество и практически умения за решаване на проблема с лошите резултати в обучението по основни умения и ранното отпадане от училище сред ромските деца в Европа на национално, регионално и местно равнище. Подходът на проекта се основава на разбирането, че повишените нива на ранно отпадане от училище и неадекватните резултати от обучението сред ромските деца, както и сред други сегрегирани групи, се дължат на неспособността на традиционните методики на преподаване да се адаптират към променящите се реалности.

Цели на проекта

- Насърчаване на равните възможности и достъпа до качествено образование на ромските деца и младежи, повишаване на квалификацията на училищните учители и запознаването им с нови техники, подпомагащи процеса на социална интеграция.
- Подкрепа за създаването на матрица на компетентностите за межкултурни умения и социални и приобщаващи компетентности за учители, работещи в сегрегирани училища
- Насърчаване на равните възможности и достъпа до качествено образование на ромските деца и младежи, повишаване на квалификацията на училищните учители и запознаването им с нови техники, подпомагащи процеса на социална интеграция.
- Създаване на цифрова платформа, подпомагаща практическото прилагане на педагогически инструменти и материали.

Целеви групи

Проектът PAL LAB е насочен към две основни категории участници: обучители и обучаеми:

Обучители PAL LAB

- Повишаване на квалификацията на специалистите, работещи в областта на педагогическата подкрепа и училищното обучение, за работа с ромски деца и за по-интерактивна и достъпна подготовка на материалите.
- Обучители и педагози, работещи в/съвместно с училища и търсещи междуличностни и межкултурни умения за работа с хора от социално изключени групи, по-специално с ромски деца.
- Училищни фасилитатори и медиатори, работещи със социално изключени групи и роми

Обучаващи се в PAL LAB

- повишаване на квалификацията на училищните учители с нови педагогически умения за директна работа с ромски деца или в сегрегирани училища
- Училищни учители в сегрегирани училища и/или с висок процент ромски ученици
- Училищни асистенти и съветници

Заинтересовани страни

- Местни и национални заинтересовани страни, работещи в областта на социалната подкрепа и семейната ориентация
- Местни и национални публични органи
- Социални партньори и НПО в подкрепа на образователния процес на ромските деца
- НПО, работещи със социално изключени групи
- Мрежи и граждански организации

Въведение

Обширните изследвания постоянно подчертават решаващата роля на училищния персонал за насърчаване на ангажираността на учащите, особено на ромските ученици. Това влияние обхваща социалното, емоционалното и поведенческото благополучие, както и отношението към ученето. Тъй като педагозите се превръщат във фасилитатори на ученето, тяхната способност да мотивират, насочват и осигуряват непоколебима подкрепа на всички ученици става все по-важна.

Освен това уменията и компетенциите на учителите, придобити чрез стриктно професионално развитие, са необходими за ефективното подпомагане на ромските ученици. Тези елементи са в основата на създаването на положителна среда в класната стая и училището, където ученето е смислено и ангажиращо за всички ученици, независимо от техния произход. Приоритизирането на благосъстоянието на учителите допринася за цялостната положителна образователна атмосфера за ромските ученици и техните връстници.

Предвид ежедневно си общуване с ромските ученици, учителите са в уникална позиция да разпознават своевременно признаците на неангажираност или трудности в ученето сред учениците и да се намесват ефективно. Те също така са наясно с факторите, които допринасят за неблагоприятния училищен климат за ромските ученици, и посочват областите, които се нуждаят от допълнителна професионална подкрепа.

Неотдавнашни изследвания подчертават стойността на съвместните усилия на педагозите и други специалисти, особено в подкрепа на ромските ученици. Училищата, които насърчават култура на сътрудничество, характеризираща се с взаимна подкрепа между колегите и ръководството, както и с възможности за активно участие във

вземането на решения, обикновено се характеризират с по-високи нива на удовлетвореност от работата сред учителите. Такива практики на сътрудничество не само повишават професионалното израстване, но и култивират училищни култури, вкоренени в споделени мотивации, отговорности и ценности, което в крайна сметка е от полза за всички ученици.

Макар че учителите усъвършенстват професионалната си преценка с натрупването на опит, за тях е от съществено значение непрекъснато да развиват нови умения и компетентности чрез инициативи за непрекъснато професионално развитие, съобразени с потребностите на ромските ученици. Освен това може да е необходимо да се преразгледат програмите за първоначално обучение на учители, за да се включат нови методологии и подходи, които са съобразени с културните особености и са приобщаващи.

В заключение, ролята на учителите в подкрепата на ромските ученици надхвърля традиционните образователни граници. Чрез насърчаване на силни взаимоотношения, повишаване на професионалните компетенции, насърчаване на сътрудничеството и приоритизиране на благосъстоянието, учителите могат да създадат приобщаваща и подкрепяща учебна среда, в която всички ученици, включително учениците от ромски произход, могат да се развиват успешно в академично, емоционално и социално отношение.

Какво е "Педагогически инструментариум за учители и медиатори"

Целта на настоящия документ е да очертае методологията за разработване на учебна програма за учители, озаглавена "Педагогически инструментариум за учители и медиатори". Този инструментариум е специално разработен в подкрепа на училищните учители и медиатори в работата им с ученици от ромски произход, като обхваща пет ключови теми, които ще бъдат подробно разгледани в пет учебни модула в рамките на програмата за обучение "Инструментариум" с обща продължителност 40 дидактически часа.

Учебната програма има за цел да създаде основа за предоставяне на сравнимо и висококачествено образование за учители и медиатори, като основната цел е да се инициират както качествени, така и количествени подобрения в преподавателските практики, за да се повиши качеството на образованието и образователния опит на ромските ученици.

Тази програма за обучение следва структуриран подход за предаване на знания, умения и подобряване на работата на учителите, работещи с ромски ученици в страните партньори. Тя предоставя ръководство стъпка по стъпка за разработване на ефективна програма за обучение, като очертава методологията на работа и необходимите шаблони, които да се използват при създаването на модулите за инструментариума.

"Педагогическият инструментариум за учители и медиатори" за работа с ромски ученици включва рамки за приобщаващо преподаване, измерения на мултикултурното образование, принципи за учене през целия живот, педагогически подходи, знания за съдържанието на учителите и обучение. Тези елементи имат за цел да предложат цялостна подкрепа на педагозите и медиаторите за ефективно взаимодействие и подкрепа на малцинствените групи в образователната среда.

Инструментариумът служи като изчерпателен ресурс, който включва широк набор от

стратегии за преподаване, подходи за обучение, методи за оценяване и техники за управление на класа, специално пригодени за подпомагане на обучението и благосъстоянието на ромските ученици. Този набор от инструменти предоставя на преподавателите необходимите инструменти и умения за създаване на културно съобразена и приобщаваща учебна среда, която насърчава ангажираността на учениците, укрепва положителните взаимоотношения и повишава академичните постижения на ромските ученици

Ефективната методология в рамките на "Педагогическия инструментариум" включва стратегии за диференцирано обучение, за да се приспособят към различните стилове и способности на учене, културно съобразени преподавателски практики, които са в съответствие с произхода и опита на ромските ученици, и подходи за съвместно обучение, които насърчават взаимодействието и подкрепата на връстниците. Чрез интегриране на разнообразни педагогически подходи, съобразени с нуждите на ромските ученици, учителите и медиаторите могат да създадат динамични и ангажиращи учебни преживявания, които отговарят на индивидуалните силни страни и предизвикателства на всеки ученик.

Освен това "Педагогическият инструментариум" подчертава значението на непрекъснатото професионално развитие и рефлексивната практика за учителите и медиаторите. Непрекъснатото учене и адаптирането на методите на преподаване въз основа на обратната връзка и резултатите от оценяването са от съществено значение, за да се гарантира, че учебната програма остава актуална, ефективна и отговаря на променящите се нужди на ромските ученици. Чрез последователно актуализиране на педагогическите си практики и разширяване на "инструментариума на педагогиката" учителите и медиаторите могат да повишат ефективността на преподаването си и да култивират благоприятна учебна среда, в която всички ученици, включително ромските деца, могат да се развиват успешно в академично и социално отношение.

Цели на програмата за обучение

Тази програма за обучение има за цел да предостави на учителите и медиаторите всеобхватни знания, основни умения и ефективни педагогически техники, които да им дадат възможност да подкрепят образованието и цялостното развитие на ромските деца. Наблягайки на културно чувствителния подход, обучението разглежда уникалните образователни, културни и емоционални изисквания на

ромските ученици. Като придобият по-задълбочено разбиране на тези аспекти, участниците ще бъдат по-добре подготвени да създават приобщаваща и грижовна учебна среда, която насърчава академичното и личностното развитие на ромските деца.

Целева група, към която е насочен наборът от инструменти

Програмата за обучение е насочена към следните категории обучаеми:

- Професионалисти, работещи в сектора на педагогическата подкрепа и обучението на учители
- Училищни учители и медиатори, работещи в сегрегирани училища в страните партньори;
- Училищни учители и асистенти, работещи в общообразователни училища с висок процент ромски ученици.

Потребности от обучение на целевата група

Много належащи нужди остават все още неудовлетворени и се отнасят до подкрепата за учителите, работещи с деца от етническите малцинства. Необходимо е да се повишат техните межкултурни компетентности и да се развият специфични професионални и личностни качества и характеристики. Необходимо е да се разработят множество практически и иновативни инструменти в помощ на учителите, които се стремят да променят училищната среда, като възпитават положително отношение към многообразието и насърчават по-активното участие на всички членове в обществения живот.

Повечето от докладите, които разгледахме, подчертават значението на продължаващото обучение на учителите. За да обучават ефективно своите ученици, учителите по общообразователна подготовка трябва да притежават по-задълбочено разбиране и оценяване на културата, поведението и разнообразието на ромите. Както е видно от различните проучвания на случаи, колкото повече учителите включват ромската общност в образователния процес, толкова по-значителни са подобренията в резултатите на учениците.

В съответствие с това учителите, работещи с ромски ученици, се нуждаят от подкрепа и обучение по следните въпроси:

- Разбиране на езиковото многообразие в ромските общности и разработване на стратегии за подпомагане на усвояването и владенето на езика от ученици с различен езиков произход.
- Усъвършенстване на уменията в областта на двуезичното обучение и насърчаване на многоезичието в класната стая с цел улесняване на ефективната комуникация и учене.
- Проучване и прилагане на творчески методи на преподаване, които отговарят на различните стилове на учене и ангажират ромските деца в учебния процес.
- Обучение за включване на технологии, практически дейности и подходи за съвместно учене, за да се направят уроците по-интерактивни и съобразени с опита на учениците.

Изграждане на умения за управление и разрешаване на конфликтите справяне с междуличностните конфликти между учениците и насърчаване на положителна и приобщаваща среда в класната стая.

- Разработване на стратегии за деескалация на конфликти, насърчаване на емпатията и формиране на култура на уважение и разбирателство между ученици с различен произход.

- Усъвършенстване на комуникационните умения за ефективно взаимодействие с учениците от ромски произход, семействата и колегите, включително активно слушане, ясно формулиране на очакванията и комуникация, съобразена с културните особености.

Обучение по межкултурна комуникация за ориентиране в културните различия, насърчаване на взаимното разбиране и изграждане на положителни взаимоотношения с различните заинтересовани страни в рамките на училищната общност.

- Изграждане на умения за емоционална интелигентност за ефективно разпознаване и управление на емоциите, както у себе си, така и у учениците, с цел създаване на подкрепяща и емоционално безопасна учебна среда.

Обучение по емпатия, самоосъзнаване и умения за разрешаване на конфликти, за да се разберат по-добре и да се отговори на емоционалните нужди на ромските деца и да се насърчи тяхното социално и емоционално благополучие.

Програмата за обучение в рамките на "Педагогическия инструментариум" се стреми да отговори на тези специфични нужди от обучение и да повиши капацитета на учителите да посрещат уникалните образователни, социални и емоционални потребности на ромските деца, да създават приобщаваща и подкрепяща учебна среда и да насърчават положителните резултати за своите ученици.

Структура на инструментите

Инструментариумът се състои от 5 модула с обща продължителност 40 дидактически часа, които следват компетенциите и уменията, разработени като част от РП2 и матрицата на компетенциите на проекта. Всеки модул трябва да предоставя:

- теоретична информация;
- предложени подходи за преподаване за постигане на целите на обучението;
- методи на преподаване, упражнения и планове на уроци.

Модулите отразяват и обхващат следните теми:

1. Ефективни езикови умения в разнообразна класна стая
2. Иновативни педагогически техники
3. Разрешаване на конфликти
4. Комуникационни умения в училище и межкултурни комуникации
5. Емоционална интелигентност

Разработването на модулите трябва да бъде **свързано с избрани казуси от практиката, като се използва една (или повече) от следните педагогически**

ТЕХНИКИ:

- обърната класна стая, за да се измести фокусът от обучение, ориентирано към учителя, към обучение, ориентирано към ученика, като се насърчава активното участие и персонализираният учебен опит.
- смесено учене, при което учениците се запознават със съдържанието у дома и се упражняват да работят с него в училище, както и въвеждане на различни онлайн инструменти за актуализиране на информацията.
- интегрирано обучение, при което се използва интегрирането на теми, свързани с изкуството, с уроци по природни науки и математика, за да се засили интересът на децата и да се подкрепят техните таланти в областта на изкуството.
- Подходът на отворените лаборатории се счита за свеж подход, който позволява на децата да използват открити площи за изследователски и демонстрационни проекти, самостоятелно ръководени проекти и нови контексти за изследвания и устойчивост и свързани с екологичната устойчивост.
- подход на отвореното училище за насърчаване на научното образование за всички чрез свързване на процесите на научното обучение с участието на децата в реални научни предизвикателства в обществото и в реални научни изследвания.
- детски университети подход, който насърчава участието на учениците в извънкласни дейности в и извън училище, с акцент върху висшите учебни заведения, които позволяват на учениците да използват открити пространства за проекти.

Общи методически подходи за разработване на обучението

модули

Всички модули за обучение трябва да се придържат към следните подходи:

1. Културна осведоменост

Учебната програма на инструментариума трябва да подчертава културната чувствителност и компетентност, като насърчава среда, в която учениците утвърждават и оценяват своето културно наследство. От съществено значение е да се признаят и приемат културите, езиците и опитът на учениците и да се интегрират в обучението в класната стая.

Съдържанието на инструментариума трябва да предостави на преподавателите необходимите умения и знания за ефективно взаимодействие с ученици от различни културни среди. Модулите за обучение трябва да обхващат следните ключови области:

Межкултурна комуникация: Съдържанието на модула трябва да се фокусира върху това как културният произход влияе върху стила на общуване. Учителите трябва да се научат да разпознават и да се адаптират към различните норми на общуване, включително невербални сигнали, езикови бариери и отношение към авторитета и семейната динамика.

Културни ценности и поведение: Педагозите трябва да се запознаят с концепциите за културните ценности и тяхното влияние върху поведението и предпочитанията. Това включва развиване на чувствителност и разбиране на вярванията, нагласите и ценностите на учениците, насърчаване на проактивен подход към изучаването на културния произход на ромските деца.

Разрешаване на конфликти и работа в екип: Курсът обхваща произхода на конфликтите и стратегиите за помирение в различните култури. Ще се изследва и динамиката на индивидуализма и груповите подходи в различни културни контексти,

като се предлагат примери от реалния живот и предизвикателства за практическо приложение.

Културна компетентност и равенство: Обучението насърчава преподавателите да повишат своята културна компетентност, като изследват своите убеждения, предразсъдъци и културни предположения и развиват чувствителност, почит, приемане, уважение и състрадание към различните културни идентичности и групи, като насърчават културно чувствителна и справедлива учебна среда.

Курсът трябва да предложи инструменти и идеи, необходими за създаването на приобщаваща и културно съобразена учебна среда, в която учениците се чувстват ценени, уважавани и подкрепяни в образователния си път.

2. Приобщаваща педагогика и учебна програма:

Инструментариумът трябва да предлага стратегии за трансформиране на педагогиката и учебната програма, така че да бъдат по-приобщаващи, смислени и благоприятни за насърчаване и подкрепа на учениците, ефективно задоволяване на техните нужди и насърчаване на сътрудничеството.

Приобщаващата педагогика и учебната програма имат за цел да създадат учебна среда, която да отговаря на нуждите на всички ученици, независимо от техния произход или идентичност, и да насърчава ангажираността им с учебния предмет. За прилагането на приобщаващи практики е изключително важно да се създаде среда, в която всички ученици имат възможност да участват и да учат, независимо от техния произход или идентичност.

Приобщаваща педагогика

Програмата за обучение Toolbox се фокусира върху ориентиран към ученика подход към преподаването, който ангажира различните социални идентичности и позиции, които всички ученици носят в класната стая. Той трябва да прониква във всеки аспект на учебната програма и разработването на курсове, управлението на класната стая и оценяването на преподаването и ученето.

Целта е да се създаде по-приятелска среда в класната стая, като се премахнат пречките пред приобщаването и се създаде обгрижваща класна стая, в която учениците се чувстват ценени заради различията си и се чувстват комфортно да участват в учебния процес. Приобщаващите педагогически практики трябва да приемат културните различия, да изградят гостоприемна среда за споделяне на културни перспективи и да възлагат задачи, които предизвикват учениците да мислят критично по въпросите на разнообразието и равенството.

Приобщаваща учебна програма

Приобщаващата учебна програма се характеризира с представителност чрез отразяване на различни гледни точки, култури и идентичности в учебната програма. Тя предлага гъвкавост, като осигурява различни начини на учене и методи на оценяване, за да се адаптира към различните стилове на учене, като адаптира подходите на преподаване и материалите, за да отговори на индивидуалните нужди на учениците.

Насърчава се сътрудничеството между ученици с различен произход и способности, като се стимулира работата в екип и създаването на подкрепяща учебна общност. Равнопоставеността се осигурява чрез предоставяне на равни възможности на всички ученици за достъп и успех в учебната програма.

Програмата за обучение на учители трябва да предлага стратегии и съображения за прилагане на приобщаващи практики, като

Създаване на приобщаваща среда в класната стая: Осигурете уважително отношение към всички ученици и достъп до общообразователни предмети и технологии. Това включва насърчаване на атмосфера на уважение, в която учениците могат да развият и поддържат приятелства с други хора в своите училища и общности.

Включване на методология за приобщаващо преподаване: Възприемане на стратегии за приобщаващо преподаване, които оказват влияние върху начина, по който учениците учат, и върху начина, по който преподавателите структурират

плановете на уроците си. Това включва инвестиране на време и усилия за прилагане на общите характеристики и особености на приобщаващите класни стаи, като например осигуряване на гъвкава учебна среда, която е от полза за различните учащи, като предлага множество начини за достъп до обучението и демонстриране на знания.

Насърчаване на равенството и разнообразието: Разберете определението за приобщаваща практика и как то може да се приложи в класната стая. Това включва насърчаване на равенството и разнообразието във всяка училищна дейност, за да се гарантира, че децата ще израснат като приемачи, всестранно развити и добри личности.

Наблюдение и комуникация: За учителите приобщаващите практики се прилагат от ранна детска възраст. Като наблюдават децата и общуват с родителите, педагозите могат да разберат по-добре възможностите на детето и специфичния му начин на учене. Тази информация може да се включи в плановете на уроците, за да се създаде приобщаваща класна стая, достъпна за всички ученици.

Чрез интегриране на приобщаването в учебната програма преподавателите могат да изградят учебна среда, която да оценява разнообразието, да повишава ангажираността на учениците и да подкрепя академичните постижения и благосъстоянието на всеки ученик.

3. Непрекъснато усъвършенстване на уменията и знанията:

Инструментариумът включва непрекъснат стремеж към придобиване на умения, знания и личностно израстване, необходими за установяване на пълноценна връзка между учители, медиатори и ученици.

Подходът "Непрекъснато усъвършенстване на уменията и знанията" включва непрекъснато разширяване на знанията и уменията на учителите и медиаторите, както официално, така и неофициално, за да се затвърди предишното обучение и да се развият нови умения. Инициативата за непрекъснато учене ще повиши ангажираността, удовлетвореността от работата и запазването на знанията, като в крайна сметка ще допринесе за кариерното израстване и личностното развитие на

училищния персонал.

Курсът включва също така лидерски умения, комуникация и емпатия, като целта е да се изгради увереност, да се повиши удовлетворението от работата и да се подобрят резултатите от нея в полза на учениците от ромски произход.

В контекста на преподаването непрекъснатото учене включва развиване на задълбочени познания за съдържанието, педагогически познания за съдържанието и познания за разработването на учебни програми. Това включва овладяване на теориите, принципите и концепциите на дадена дисциплина, както и разбиране на най-ефективните форми за представяне и предаване на учебното съдържание на ромските ученици.

Подходът "Непрекъснато усъвършенстване на уменията и знанията" се фокусира върху:

Адаптиране на стратегиите за обучение и използване на методи на преподаване, които са съобразени с различните стилове на учене, способности и произход. Това включва използването на разнообразни техники на преподаване, включването на мултимедийни ресурси и осигуряването на многобройни средства за участие и представяне.

Проектиране на приобщаващи учебни програми, които отразяват различни перспективи, опит и култури. Това включва избор на приобщаващи четива, включване на разнообразни примери и казуси и осигуряване на представителство на различни идентичности и произход.

Насърчаване на справедливо оценяване, което да е честно, безпристрастно и достъпно за ромските ученици. Това включва използване на алтернативни методи за оценяване и разглеждане на различни форми на оценяване за оценяване и подпомагане на ученето и постиженията на учениците.

Изграждане на културна компетентност за подобряване на разбирането и оценяването на различните култури, идентичности и опит от страна на учителите. Това включва развиване на културна компетентност, саморефлексия и осъзнаване на

скритите предразсъдъци с цел по-добра подкрепа на различните ученици.

Сътрудничество със семействата и общностите, за установяване на партньорства със семействата и общностите в подкрепа на ученето и благосъстоянието на учениците. Това включва ангажиране на родителите/настойниците, търсене на принос от общността и оценяване на културния произход и знанията, които носят семействата.

4. Приемане на гъвкавостта и адаптивността:

Откритостта към промените и адаптирането на подходите за преподаване и медиация въз основа на културните нюанси могат да допринесат за укрепване на взаимоотношенията и разбирателството. Инструментариумът ще изследва ключовите умения за гъвкавост и адаптивност в динамичната среда на образованието.

Като преподаватели е задължително да можем да се адаптираме ефективно към различни ситуации, предизвикателства и нужди на учениците. По време на програмата за обучение ще се задълбочим в практическите стратегии, техники и нагласи, които ще дадат възможност на учителите да се развиват успешно в разнообразни условия на преподаване.

Програмата за обучение на учители следва да се стреми към следните подходи за адаптиране на преподаването и медиацията:

Разбиране на различните стилове на учене

"Разбиране на различните стилове на учене" разглежда различните предпочитания на учащите, включително визуалните, слуховите и кинестетичните методи. Чрез този модул преподавателите придобиват представа за адаптирането на методите на преподаване към различните стилове на учене, което насърчава приобщаващата и ефективна учебна среда.

Като разпознават и отчитат индивидуалните предпочитания за учене, учителите могат да повишат ангажираността и разбирането на учениците, като в крайна сметка насърчават академичния успех.

1. Визуални, слухови, кинестетични и други предпочитания за учене
2. Адаптиране на методите на преподаване, за да се отговори на различните стилове на учене

Стратегии за адаптиране на плановете на уроците

Гъвкавите техники за планиране на уроци включват изготвяне на учебни планове, които могат да се адаптират към динамичните нужди и обстоятелства на учащите, като например:

Диференциация: Включването на стратегии за диференциране, които позволяват на учителите да променят съдържанието, процеса и резултата от урока, за да отговорят на разнообразните нужди на ромските ученици, като предоставят алтернативни материали, коригират нивото на трудност или предлагат разнообразни методи на преподаване, за да се гарантира, че всички ученици имат достъп до учебното съдържание и могат да се ангажират ефективно с него.

Инструкция, базирана на скеле: Прилагането на обучение, основано на принципа на "ешафода", включва разбиване на сложните понятия на по-малки, лесно управляеми стъпки, като постепенно се повишава нивото на трудност с напредването на учениците.

Като предоставят подходяща подкрепа и насоки, учителите могат да помогнат на учениците да надграждат съществуващите си знания и умения, като насърчават по-задълбоченото разбиране и независимостта.

Използване на множество методи: Интегрирането на множество модалности, като например визуални средства, слухови сигнали, практически дейности и технологии, позволява на учителите да задоволят различните стилове и предпочитания за учене.

Като представят информацията в различни формати, преподавателите могат да се съобразят с различните нужди на учениците и да подобрят разбирането и

запаметяването на материала.

Гъвкавост при оценяването: Възприемането на гъвкави методи за оценяване дава възможност на учителите да оценяват обучението на учениците по начини, които са съобразени с индивидуалните им силни страни и способности. Това може да включва предлагане на варианти за демонстриране на разбирането, като например чрез писмени задачи, устни презентации, проекти или представления, което позволява на учениците да покажат знанията и уменията си по начин, който им допада.

Отзивчиво преподаване: Отзивчивостта към обратната връзка, въпросите и погрешните схващания на учениците по време на урока дава възможност на учителите да коригират подхода си към обучението в реално време.

Като се съобразяват с нуждите на учениците и разбират техния напредък, преподавателите могат да правят промени в плановете на уроците на място, за да осигурят оптимални резултати от обучението за всички ученици.

Рефлексивна практика: Рефлексивната практика включва редовна оценка на ефективността на плановете на уроците и стратегиите за обучение, идентифициране на областите за подобрене и извършване на корекции, ако е необходимо.

Като обмислят своите преподавателски практики и въздействието им върху ученето на учениците, преподавателите могат да усъвършенстват своя подход и непрекъснато да се стремят към по-голяма гъвкавост и ефективност при планирането на уроците.

Управление на неочаквани ситуации в класната стая

Учителите трябва ефективно да се справят с неочаквани ситуации в класната стая, да поддържат положителна учебна среда и да насърчават успеха на учениците въпреки предизвикателствата, които могат да възникнат.

Инструментариумът включва следните стратегии за управление на неочаквани ситуации:

1. **Останете спокойни и уравновесени:** Един от най-важните аспекти на

справянето с неочаквани ситуации е запазването на спокойствие и хладнокръвие. Когато учителите останат спокойни, това помага да се успокоят учениците и предотвратява изострянето на ситуацията. Дълбокото вдишване, спирането за момент, за да се прецени ситуацията, и поддържането на положителна нагласа могат да допринесат за ефективното справяне с неочакваните предизвикателства.

2. **Бърза оценка на ситуацията:** Когато се сблъскат с неочаквана ситуация, като например деструктивно поведение, технически проблем или непредвидено събитие, учителите трябва бързо да оценят естеството и сериозността на проблема. Тази оценка позволява на преподавателите да определят подходящия начин на действие и да реагират незабавно за справяне със ситуацията, преди тя да е ескалирала още повече.
3. **Прилагане на стратегии за управление на класа:** Наличието на утвърдени стратегии за управление на класа може да помогне на учителите да се справят ефективно с неочаквани ситуации. Техники като контрол на близостта, невербални сигнали и асертивно общуване могат да се използват за пренасочване на деструктивното поведение и поддържане на положителна учебна среда. Последователността в прилагането на правилата и очакванията на класа също допринася за ефективното справяне с неочаквани ситуации.
4. **Гъвкавост при провеждането на уроците:** В случай на неочаквани смущения или промени в плана на урока учителите трябва да са готови да адаптират и променят своя подход към обучението, ако е необходимо. Гъвкавостта при провеждането на урока позволява на преподавателите да правят корекции на място, като например преминаване към алтернативни дейности, преразглеждане на графика или включване на непланирани дискусии, за да продължат учебния процес въпреки непредвидените обстоятелства.
5. **Използване на системи за подкрепа:** Учителите могат да използват системите за подкрепа в рамките на училищната общност, като например администратори, съветници или помощен персонал, за да подпомогнат справянето с неочаквани ситуации. Търсенето на напътствия или помощ от колеги, когато са изправени пред трудни обстоятелства, може да осигури ценна подкрепа и ресурси за ефективно справяне със ситуацията.

6. **Моделиране на умения за решаване на проблеми:** Демонстриране на умения за решаване на проблеми и устойчивост при неочаквани предизвикателства е положителен пример за учениците. Като моделират адаптивност, критично мислене и ефективно вземане на решения, учителите не само се справят успешно с неочаквани ситуации, но и предават ценни житейски умения на своите ученици.
7. **Размишлявайте и учете:** След като се справят с неочаквана ситуация, учителите е полезно да обмислят преживяното и да определят научените уроци. Рефлексивната практика позволява на педагозите да оценят реакциите си, да обмислят алтернативни стратегии и да усъвършенстват подхода си, за да се справят по-добре с подобни ситуации в бъдеще. Този непрекъснат процес на учене и усъвършенстване допринася за професионалното израстване и устойчивостта на педагога.

5. Овластяване на ромските ученици

Обучението дава възможност на учителите активно да включват ромските ученици в собствения им учебен процес и в процеса на вземане на решения. Като насърчават гласа на учениците и тяхната активност, преподавателите насърчават самозащитата, лидерските умения и чувството за собственост върху тяхното образование.

Учителите трябва да станат двигатели на промяната в насърчаването на образователния успех и благосъстоянието на ромските ученици. Като насърчават разбирането, съпричастността и сътрудничеството, учителите създават приобщаваща учебна среда, в която всички ученици се чувстват ценени, уважавани и имат възможност да разгърнат пълния си потенциал.

Методи на преподаване и учене на обучението

Методите на обучение в програмата за обучение на учители, насочена към подпомагане на образованието и развитието на ромските деца, трябва да бъдат **интерактивни, с участие и с културна чувствителност.**

1. **Казуси и ролеви игри:** Представянето на казуси и участието в ролеви игри предоставя на учителите практически примери за предизвикателства, с които могат да се сблъскат в класната стая, и възможности за съвместно разработване на решения. Този подход насърчава критичното мислене, уменията за решаване на проблеми и съпричастността.
2. **Взаимно обучение и сътрудничество:** Улесняването на взаимното обучение и сътрудничество дава възможност на учителите да споделят своя опит, знания и стратегии с колегите си. Това може да бъде под формата на наставничество от колеги, наблюдение от колеги или съвместни сесии за планиране на уроци, като се насърчава подкрепяща учебна общност сред преподавателите.
3. **Интерактивни лекции и презентации:** Провеждането на интерактивни лекции и презентации с помощта на мултимедийни инструменти и ангажиращи дейности поддържа активното участие на участниците и насърчава запаметяването на информацията. Насърчаването на въпроси, дискусии и размисли по време на презентациите повишава ангажираността и разбирането.
4. **Практически работилници и демонстрации:** Осигуряването на практически

семинари и демонстрации на ефективни техники на преподаване, като например диференцирано обучение, преподаване, съобразено с културните особености, и стратегии за управление на поведението, позволява на учителите да практикуват нови умения в подкрепяща среда и да получават обратна връзка от колеги и фасилитатори.

5. **Обучение за културна компетентност:** Предлагащото на специализирано обучение по културна компетентност и чувствителност гарантира, че преподавателите разбират уникалния културен произход, ценности и традиции на ромските общности. Това обучение може да включва дейности като упражнения за културна осведоменост, дискусии за скрити предразсъдъци и проучване на стратегии за изграждане на положителни взаимоотношения с ромските ученици и семейства.
6. **Рефлексивна практика и обратна връзка:** Включването на възможности за рефлексивна практика и обратна връзка позволява на учителите да оценяват критично своите преподавателски практики, да идентифицират областите за подобрене и да си поставят цели за професионално развитие. Обратната връзка с колеги, инструментите за самооценка и упражненията за размисъл под ръководството на учители подпомагат непрекъснатото учене и развитие.
7. **Интегриране на технологиите:** Използването на технологични инструменти и ресурси, като например онлайн платформи за обучение, уебинари и образователни приложения, подобрява достъпността и гъвкавостта на обучението. Осигуряването на ресурси за самостоятелно обучение, виртуални общности на практиката и онлайн форуми насърчава постоянната ангажираност и сътрудничество между участниците.

Методи за оценяване

Методите за оценяване на програма за обучение на учители, насочена към подпомагане на образованието и развитието на ромските деца, трябва да бъдат разработени така, че да оценяват разбирането на ключови понятия, прилагането на умения и готовността на участниците да прилагат ефективни практики в класната стая. Ето някои подходящи методи за оценяване:

- 1. Въпросници преди и след обучението:** Прилагането на въпросници преди и след обучението позволява на учителите да оценят знанията, нагласите и възприятията на участниците, свързани с нуждите от обучение за подкрепа на образованието и развитието на ромските деца. Сравняването на отговорите на въпросниците преди и след обучението ще даде представа за ефективността на програмата при предоставянето на знания и умения, промяната на нагласите и повишаването на осведомеността.
- 2. Анализ на казус:** Представянето на казуси, свързани с преподаването на ромски деца, и подпомагането на групови дискусии или писмени разсъждения дава възможност на участниците да приложат своите знания и умения за решаване на проблеми в реални ситуации. Оценяването на отговорите на участниците на казусите дава представа за способността им да се справят с предизвикателствата и да вземат информирани решения.
- 3. Разработване на план на урока:** Възлагането на участниците на задачата да разработят планове на уроци или учебни материали, съобразени с нуждите на ромските деца, позволява на учителите да оценят способността им да прилагат ефективни педагогически стратегии, научени по време на обучението. Оценката на качеството, креативността и културната релевантност на плановете за уроци на участниците осигурява ценна обратна връзка за тяхната готовност да прилагат приобщаващи педагогически практики.
- 4. Ролеви игри и симулации:** Провеждането на ролеви игри или симулации на сценарии в класната стая с участието на ученици от ромски произход дава възможност на учителите да оценят комуникационните умения на участниците, способностите им за решаване на проблеми и културната им чувствителност в интерактивен контекст. Наблюдението на взаимодействията на участниците и предоставянето на обратна връзка за тяхното представяне дава възможност за целенасочено развитие на уменията.
- 5. Партньорска оценка:** Улесняването на дейностите по взаимно оценяване, при които участниците предоставят конструктивна обратна връзка на своите колеги относно презентации, планове на уроци или стратегии за преподаване, насърчава съвместното учене и самоанализа. Критериите за партньорска оценка могат да включват спазване на принципите на културната

компетентност, ефективност на методите на преподаване и яснота на комуникацията.

6. **Наблюдения и обратна връзка:** Провеждането на наблюдения на преподавателските практики на участниците в симулирана или реална класна стая позволява на учителите да оценят прилагането на стратегии за приобщаващо преподаване и взаимодействието им с учениците от ромски произход. Осигуряването на конструктивна обратна връзка и наставничество въз основа на наблюденията подпомага непрекъснатото професионално развитие.
7. **Проекти или презентации след обучението:** Възлагането на участници на проекти или презентации след обучението по теми, свързани с подкрепата на образованието и развитието на ромските деца, им дава възможност да демонстрират своето разбиране, творчество и ангажираност с прилагането на ефективни практики. Оценяването на качеството и уместността на проектите или презентациите на участниците дава възможност за цялостна оценка на резултатите от обучението им.

Като използват комбинация от тези методи за оценка, учителите могат ефективно да оценят знанията, уменията и готовността на участниците да подкрепят образованието и развитието на ромските деца, като гарантират успеха на програмата за обучение в подготовката на педагози за приобщаващи и справедливи преподавателски практики.

Език на преподаване

Език на всяка страна партньор (Румъния, Белгия, Турция, Гърция, България) и английски език

Съдържание на модулите

Обучителен модул 1: Ефективно преподаване на езикови умения в разнообразна класна стая

Този модул за обучение има за цел:

- Да предостави на преподавателите знанията и уменията, необходими за ефективно преподаване на езикови умения в различни класни стаи.
- Разберете нуждите на различните ученици, прилагайте стратегии за приобщаващо преподаване и създавайте благоприятна учебна среда, за да помогнете на всички ученици да развият добри езикови умения, независимо от техния езиков произход.
- Обхваща ключови принципи, практически стратегии и ресурси за ефективно преподаване на езикови умения в различни класни стаи.

Продължителност на модула - 8 учебни часа, включително теория и упражнения

Съдържание на модула:

1. Разбиране на разнородните ученици - продължителност 20 минути:

- Разпознаване на езиковата и културната среда на учениците - **теория**
- Разбиране на влиянието на езиковото разнообразие върху резултатите от обучението - **теория**

2. Принципи на ефективното преподаване на чужди езици - продължителност 40 минути:

- Комуникативен подход в преподаването на чужди езици - **теория**
- Диференцирано обучение за посрещане на нуждите на различните учащи - **теория**
- Включване на културната значимост в преподаването на чужди езици - **теория**

3. Стратегии за преподаване на умения за четене и писане - продължителност 120 минути:

- Дейности за четене с помощта на скеле за езиково развитие - **теория**

- Насоки за писане и упражнения за подобряване на уменията за писане - **теория и упражнения за учене чрез правене**

- Техники за взаимно редактиране и обратна връзка за съвместно учене - **теория и упражнения за учене чрез работа**

4. Стратегии за преподаване на умения за говорене и слушане - продължителност 120 минути:

- Интерактивни дейности за насърчаване на плавността на устната реч
- Упражнения за слушане с разбиране за подобряване на уменията за слушане
- Ролеви игри и групови дискусии за ефективна комуникация

5. Включване на технологиите в преподаването на чужди езици - продължителност 60 минути:

- Използване на цифрови инструменти и ресурси за подобряване на езиковото обучение
- Онлайн платформи за практикуване на езика и развиване на умения
- Инструменти за виртуална комуникация за работа с различни обучаеми

6. Създаване на приобщаваща среда в класната стая - продължителност 60 минути:

- Създаване на култура на подкрепа и уважение в класната стая
- Насърчаване на партньорското сътрудничество и езиковия обмен
- Отбелязване на езиковото и културното многообразие в класната стая

7. Оценка и обратна връзка - продължителност 40 минути:

- Стратегии за формиращо и обобщаващо оценяване на езиковите умения
- Осигуряване на конструктивна обратна връзка в подкрепа на езиковото развитие
- Следене на напредъка и коригиране на стратегиите за преподаване, ако е необходимо.

8. Ресурси и професионално развитие - 20 минути:

- Препоръчителни материали за четене, уебсайтове и ресурси за преподаване на езици
- Възможности за професионално развитие в областта на езиковото обучение

Като прилагат принципите, стратегиите и ресурсите, описани в този модул за обучение, преподавателите могат да създадат приобщаваща и ефективна учебна среда за преподаване на езикови умения в различни класове. Като оценяват езиковото многообразие, адаптират преподавателските практики, за да отговорят на нуждите на различните учащи, и насърчават културата на уважение и сътрудничество, преподавателите могат да дадат възможност на всички ученици да развият силни езикови умения и да постигнат академичен успех с други преподаватели, за да споделят най-добрите практики и опит

Обучителен модул 2: Иновативни педагогически техники за преподаване на ромски ученици

Този модул за обучение има за цел:

- Проучване на иновативни педагогически техники и стратегии за ефективно преподаване на ромски ученици.
- да разберете техния културен произход, образователни предизвикателства и специфични нужди.
- Създаване на приобщаваща и ангажираща учебна среда, която насърчава академичния успех и личностното израстване.
- Открийте най-добри практики, творчески подходи за преподаване и ресурси, които да подпомогнат преподавателите в посрещането на разнообразните образователни потребности на ромските ученици.

Продължителност на модула - 8 учебни часа, включително теория и упражнения

Съдържание на модула:

1. Разбиране на ромската общност - 30 минути теория и упражнения:

- Разбиране на образователните предизвикателства и бариери, пред които са изправени ромските ученици - **теория**
- Разпознаване на силните страни, устойчивостта и предимствата на ромските ученици - **теория и практически упражнения**

2. Културно съобразено преподаване - 60 минути теория и практически упражнения:

- Значение на културно съобразеното преподаване за ромските ученици - **теория**
- Включване на ромската култура, език и история в учебната програма - **теория и практически упражнения**
- Изграждане на положителни взаимоотношения с ромските ученици и техните семейства - **практически упражнения**

3. Подход, основан на силните страни - 90 минути теория и практически упражнения :

- Идентифициране и използване на силните страни и талантите на ромските ученици - **теория и практически упражнения**
- Насърчаване на нагласата за растеж и положителната представа за себе си у ромските ученици - **теория и практически упражнения**
- Даване на възможност на ромските ученици да поемат отговорност за своето учене и успех - **теория и практически упражнения**

4. Диференцирано обучение - 120 минути теория и практически упражнения:

- Адаптиране на методите на преподаване и на материалите , за да се отговори на разнообразните образователни потребности на ромските ученици
- Осигуряване на индивидуална подкрепа и помощ за постигане на академичен успех
- Използване на множество форми и стратегии за ангажиране на ромските ученици в ученето

Техники на преподаване, ориентирани към учениците - 60 минути теория и практически упражнения:

- Прилагане на проектно-базирани учебни дейности за насърчаване на ангажираността и креативността на учениците - **теория и практически упражнения**
- Насърчаване на сътрудничеството, критичното мислене и уменията за решаване на проблеми у учениците от ромски произход - **теория и практически упражнения**
- Свързване на обучението в класната стая с реални приложения и опит - **теория и практически упражнения**

6. Ангажираност на общността и партньорства - 30 минути теория и практически упражнения:

- Сътрудничество с членове на ромската общност, организации и лидери в подкрепа на обучението на учениците

- Свързване на обучението в класната стая с местната общност чрез включване на екскурзии, гост-лектори и проекти за обучение в служба на обществото, които отговарят на нуждите и интересите на общността.

Ангажиране на родителите и семействата в обучението на техните деца и в училищните дейности

Интегриране на технологиите - 30 минути теория и демонстрация на ресурси:

Използване на технологични инструменти и ресурси за подобряване на възможностите за учене на ромските ученици

- Включване на умения за цифрова грамотност и онлайн ресурси в подкрепа на академичните постижения

- Осигуряване на достъп до образователни технологии, които преодоляват цифровото разделение за ромските ученици

Оценяване и обратна връзка - 60 минути Теория и практика:

- Прилагане на практики за оценяване, съобразени с културните особености, за измерване на напредъка и развитието на учениците - **теория и практически упражнения**

- Осигуряване на конструктивна обратна връзка и подкрепа, за да се помогне на ромските ученици да постигнат успех - **теория и практически упражнения**

- Използване на данните от оценяването за вземане на решения за обучение и адаптиране на подкрепата за отделните ученици - **теория**

Чрез интегриране на иновативни педагогически техники, практики, съобразени с културните особености, и стратегии за приобщаващо преподаване преподавателите могат да създадат подкрепяща и овластяваща учебна среда за ромските ученици. Като признават силните страни и потенциала на учениците от ромски произход, насърчават положителните взаимоотношения и се ангажират с ромската общност, педагозите могат да помогнат на учениците от ромски произход да постигат успехи в академично, социално и емоционално отношение. Чрез сътрудничество, креативност и ангажираност с равенството и приобщаването педагозите могат да окажат значимо въздействие върху живота на ромските ученици и да допринесат за техния образователен успех.

Обучителен модул 3: Разрешаване на конфликти за учители, работещи в училища с ромски ученици

Този обучителен модул има за цел:

- предоставяне на учителите на умения за ефективно разрешаване на конфликти, за да се справят с предизвикателни ситуации в училищата с ромски ученици.
- Разберете динамиката на конфликтите, разработете стратегии за комуникация и насърчавайте положителните взаимоотношения.
- Създаване на хармонична учебна среда, която подкрепя академичното и социално-емоционалното благополучие на всички ученици.
- Запознайте се с принципите за разрешаване на конфликти, проактивните стратегии, техниките за деескалация и ресурсите, които дават възможност на учителите да се справят ефективно с конфликтите.

Продължителност на модула - 8 учебни часа, включително теория и упражнения

Съдържание на обучението:

1. Разбиране на конфликтите в училищната среда - 30 минути ръководена дискусия:

- Общи източници на конфликти в училищата с ромски ученици - **дискусия**
- Осъзнаване на важността на проактивното и конструктивно справяне с конфликтите - **практическо упражнение**

2. Принципи за разрешаване на конфликти - 60 минути теория и практика:

- Значение на емпатията, активното слушане и разбирането на гледните точки при разрешаването на конфликти - **теория**
- Изграждане на доверие и взаимоотношения с ученици, колеги и семейства за предотвратяване и разрешаване на конфликти - **теория и практически упражнения**
- Насърчаване на култура на уважение, сътрудничество и открита комуникация в училищната общност - **практически упражнения**

3. Проактивни стратегии за предотвратяване на конфликти - 60 минути теория и практически упражнения:

Установяване на ясни очаквания, правила и процедури за предотвратяване на конфликти

- Прилагане на възстановителни практики и рамки за разрешаване на конфликти в училищната среда
- Насърчаване на позитивно поведение и уважителни взаимодействия между учениците чрез програми за социално-емоционално обучение

Техники за деескалация - 90 минути теория и практически упражнения:

Разпознаване на ранните признаци на конфликт и потенциалните провокатори

- Стратегии за успокояване на ескалиращи ситуации и разсейване на напрежението
- Запазване на спокойствие, неутралност и моделиране на позитивно поведение по време на конфликти

Умения за общуване при разрешаване на конфликти - 60 минути теория и практически упражнения

- Ефективни стратегии за общуване при разрешаване на конфликти с ученици и семейства от ромски произход
- Използване на невербални сигнали, тон на гласа, и език на тялото за изразяване на съпричастност и разбиране
- Задаване на отворени въпроси, перифразиране и търсене на разяснения за улесняване на конструктивния диалог

Културна чувствителност при разрешаване на конфликти - 60 минути теория и практически упражнения:

Разбиране на културните норми, ценности и стилове на общуване на ромските ученици и семейства

- Зачитане на многообразието и насърчаване на приобщаването в процесите на разрешаване на конфликти
- Отчитане на културните фактори при разрешаване на конфликти, за да се гарантира справедливост и равнопоставеност

7. Съвместно решаване на проблеми - 60 минути теория и практически упражнения:

Въвличане на всички заинтересовани страни в процеса на решаване на конфликти, включително ученици, родители и членове на общността

- Насърчаване на съвместното решаване на проблеми и търсене на взаимноизгодни решения
- Изграждане на консенсус и работа за устойчиви решения, които се отнасят до основните проблеми

Грижа за себе си и благополучие - 60 минути теория и практически упражнения::

Разпознаване на влиянието на конфликтите върху личното благосъстояние и професионалната практика

- Практикуване на стратегии за грижа за себе си с цел управление на стреса, поддържане на устойчивост и предотвратяване на прегарянето
- Търсене на подкрепа от колеги, ментори и ресурси за психично здраве при справяне с предизвикателни конфликти

Като развиват умения за разрешаване на конфликти, насърчават положителните взаимоотношения и популяризират културата на уважение и разбиране, учителите могат да създадат благоприятна и приобщаваща учебна среда за ромските ученици. Чрез проактивни стратегии, ефективна комуникация и културна чувствителност преподавателите могат да решават конфликти по конструктивен начин, да изграждат доверие и да дават възможност на учениците да разрешават различията по мирен начин. Като дават приоритет на сътрудничеството, съпричастността и грижата за себе си, учителите могат да се ориентират в конфликтите с увереност и да допринесат за хармонична училищна общност, в която всички ученици могат да се развиват академично и социално.

Обучителен модул 4: Комуникативни умения и межкултурна комуникация за учители, работещи в училища с ромски ученици

Този обучителен модул има за цел:

1. Подобряване на комуникационните умения и межкултурната компетентност на учителите, работещи в училища с ромски ученици.
2. Развиване на ефективна комуникация и межкултурно разбиране с цел изграждане на положителни взаимоотношения, насърчаване на приобщаването и насърчаване на академичния успех в различни образователни среди.
3. Разгледайте стратегии за комуникация, развитие на межкултурна компетентност, културна осведоменост и практически съвети за подобряване на комуникацията с ученици от ромски произход и техните семейства.

Продължителност на модула - 8 учебни часа

Съдържание на модула:

1. Важността на комуникацията в училищната среда - 30 минути ръководена дискусия:

Признаване на въздействието на ефективната комуникация върху ангажираността, мотивацията и академичните постижения на учениците

- Изследване на предизвикателствата и възможностите на комуникацията в мултикултурна училищна среда

2. Комуникативни умения за учители - 90 минути теория и практически упражнения:

- Техники за активно слушане за подобряване на разбирането и съпричастността - **20 минути теория**

- Стратегии за асертивно общуване за изразяване на нуждите и поставяне на граници - **20 минути теория**

- Невербални комуникационни сигнали и език на тялото за изразяване на уважение и разбиране - **теория за 20 минути**

- **Практически упражнения за новите умения - 30 минути**

3. Компетентност за межкултурно общуване - 60 минути теория и практически упражнения:

- Определение за межкултурно общуване и значението му в разнообразна образователна среда - **теория**

- Развитие на межкултурна чувствителност и осъзнаване на културните различия - **теория**

- Изграждане на културна компетентност чрез саморефлексия, учене и адаптиране - **теория и практически упражнения**

4. Културна осъзнатост и чувствителност - 60 минути теория и практически упражнения:

- Разбиране на културната среда, ценностите и традициите на ромските ученици и семейства - **теория**

- Разпознаване на влиянието на културните фактори върху стиловете на общуване и предпочитанията - **теория**

- Избягване на стереотипи, предразсъдъци и предположения в межкултурните взаимодействия - **теория и практически упражнения**

5. Изграждане на положителни взаимоотношения с ромски ученици и семейства - 60 минути теория и практически упражнения:

- Установяване на доверие, взаимоотношения и взаимно уважение чрез ефективна комуникация - **теория**

- Привличане на ромските семейства като партньори в образованието на децата им чрез открит диалог и сътрудничество - **дискусия и практически упражнения**

- Създаване на гостоприемна и приобщаваща училищна среда, която празнува разнообразието и насърчава принадлежността - **теория и практически упражнения**

6. Решаване на комуникационни предизвикателства - 90 минути теория и практически упражнения:

- Стратегии за преодоляване на езиковите бариери и насърчаване на езиковия достъп на ромските ученици - **теория**
- Справяне с неразбирателството, недоразуменията и конфликтите по чувствителен към културата начин - **теория**
- Търсене на подкрепа от преводачи, културни медиатори или ресурси на общността - **дискусия и практически упражнения**

7. Стратегии за межкултурна комуникация - 60 минути теория и практически упражнения:

- Приспособяване на стиловете и подходите на общуване, за да се отговори на нуждите на учениците от ромски произход - **теория**
- Използване на разказване на истории, нагледни материали и практически дейности за подобряване на разбирането и ангажираността - **теория**
- Насърчаване на гласа, участието и себеизразяването на учениците в класната стая - **дискусия и практически упражнения**

8. Професионално развитие и продължаващо обучение - 30 минути презентация и ръководена дискусия:

Участие в межкултурни обучения, семинари и възможности за професионално развитие

- Размисъл върху личните предразсъдъци, предположения и модели на общуване с цел повишаване на межкултурната компетентност
- Сътрудничество с колеги, ментори и културни експерти за обмен на практики и прозрения

Като усъвършенстват уменията си за общуване, развиват межкултурна компетентност и насърчават културното съзнание, учителите могат да създадат подкрепяща и приобщаваща учебна среда за ромските ученици. Чрез ефективна комуникация, съпричастност и зачитане на културното многообразие преподавателите могат да изградят силни взаимоотношения, да насърчават академичния успех и да дадат възможност на ромските ученици да се развиват успешно в училище и извън него. Като възприемат стратегии за межкултурна комуникация, непрекъснато обучение и ангажимент за приобщаване, учителите могат да окажат положително въздействие върху образователния опит и резултатите на ромските ученици в мултикултурна училищна среда.

Обучителен модул 5: Повишаване на емоционалната интелигентност за учители, работещи с деца от ромски произход

Този обучителен модул има за цел:

1. Да предостави на учителите необходимите знания и умения за повишаване на емоционалната им интелигентност при работа с ромски деца.
2. Разберете и управлявайте ефективно собствените си емоции, за да създадете по-приобщаваща и подкрепяща учебна среда за ромските ученици.
3. По-добри академични резултати и цялостно благосъстояние.

Продължителност на модула - 8 учебни часа

Съдържание на модула:

1. Въведение в емоционалната интелигентност - 60 минути теория и дискусия

- Определение и компоненти на емоционалната интелигентност - **теория**
- Значение на емоционалната интелигентност в преподаването и ученето - **теория и дискусия**
- Въздействие на емоционалната интелигентност върху успеха на учениците, особено на ромските деца - **теория и дискусия**

2. Разбиране на ромската общност - 60 минути ръководена дискусия

- Предизвикателства и бариери, с които се сблъскват ромските деца в образованието
- Стереотипи и погрешни схващания, свързани с ромските деца

Развиване на самосъзнание и саморегулация - 120 минути теория и дискусия

- Техники за ефективно разпознаване и управление на емоциите
- Стратегии за управление на стреса за учители, работещи с различни групи ученици
- Рефлексивни практики за подобряване на личното и професионалното израстване

. Изграждане на емпатия и междуличностни умения - 120 минути теория и дискусия

Значение на емпатията за изграждане на доверителни отношения с учениците

- Комуникационни стратегии за ефективно взаимодействие с ромски деца и семейства
- Културно съобразени преподавателски практики за създаване на приобщаваща среда в класната стая

Насърчаване на емоционалната интелигентност в класната стая - 120 минути теория и дискусия

Създаване на безопасна и подкрепяща учебна среда за всички ученици

- Прилагане на дейности за социално-емоционално обучение с цел развиване на емоционалната интелигентност на учениците
- Сътрудничество с колеги и родители в подкрепа на емоционалното благополучие на ромските деца

Като повишават емоционалната си интелигентност, учителите могат по-добре да подкрепят разнообразните потребности на ромските деца и да създадат приобщаваща училищна среда, в която всеки ученик може да се развива академично и емоционално. Този модул предоставя практически стратегии и инструменти, с които учителите да развиват своята емоционална интелигентност и да насърчават положителните взаимоотношения с ромските ученици, което в крайна сметка води до подобряване на образователните резултати и благосъстоянието на всички.

ОБРАЗЦИ

План на урока

Заглавие на урока: *Тема и заглавие на урока*

Дейност 1 - Подготовка на урока

Моля, следвайте стъпките по-долу, за да подготвите урока си

Продължителност на урока/ урочната единица: Моля, преценете колко минути са необходими за всеки раздел от този урок/ урочна единица.

Ниво на класа: В кой клас са вашите ученици?

Цел(и) на урока:

Посочете ясни и измерими цели на урока. Какво трябва да знаят и да могат да правят учениците в края на урока?

Методите, които възнамерявате да използвате, за да изнесете урока си

Моля, избирайте приобщаващи методи и проектирайте дейности, които са съобразени с различните нужди и стилове на учене. Осигурете възможности на учениците да демонстрират разбирането си чрез различни средства (напр. визуални, слухови, кинестетични). Планирайте предварително да модифицирате задачите или да осигурите допълнителна подкрепа, ако е необходимо, за учениците с различни способности.

Моля, опишете подробно:

- Как гарантирате, че всяка планирана от вас дейност допринася пряко за постигането на целите на урока. Дейностите трябва да предоставят на учениците възможност да упражняват уменията и понятията, към които е насочен урокът.

- Как смятате да организирате урока си, така че всички ученици да участват равностойно през цялото време?
- Как планирате да участвате в урока конкретно с ромските си ученици?

Необходими материали:

- Избройте всички материали, необходими за урока, включително всички презентации, учебници, материали за раздаване, мултимедия и др.

Дейност 2 - план на урока

Моля, разработете своя урок, като използвате шаблона по-долу:

Очаквано време в минути	Дейности в клас	Средства и мерки	Очаквани резултати
3 минути	<p>1. Въведение:</p> <p>Създаване на приобщаваща среда, енергизиране и фокусиране на класа; Представете накратко темата, за да привлечете интереса на учениците; Направете преглед на това какво ще учат и какви дейности ще извършват по време на урока.</p>	<p>Моля, опишете как ще създадете приобщаваща среда в класа и как смятате да ангажирате учениците си?</p> <p>Представете практически подробности. Как ще измервате дали сте постигнали очакваните резултати?</p>	<p>Учениците са наясно с темата и какво се очаква от тях по време на урока</p>
10 минути	<p>2. Представяне:</p> <p>-Представяне на основното съдържание на урока чрез различни методи</p>	<p>Моля, опишете как възнамерявате да представите съдържанието на урока на учениците, какви методи на преподаване</p>	<p>Учителят ефективно предава основното съдържание на урока на учениците и поддържа тяхната</p>

	<p>на преподаване, като лекция, демонстрация, дискусия</p> <p>-разбийте понятията на разбираеми части и ги представете подробно на учениците</p> <p>-Използвайте визуални материали (на хартия или онлайн), аудио и/или кинестетични дейности, за да поддържате ангажираността и вниманието на учениците.</p>	<p>и визуализация ще използвате, за да останат учениците ангажирани с презентацията ви.</p> <p>Как можете да измерите дали сте провели урока ефективно и дали учениците са били ангажирани и съсредоточени през цялото време?</p>	<p>ангажираност, като се съобразява с различните стилове на учене и предпочитания.</p>
<p>15 минути</p>	<p>3. Дейности:</p> <p>-Включете дейности или упражнения, които укрепват целите на урока и са съобразени с различните нужди и стилове на учене.</p> <p>-Включете</p>	<p>Моля, опишете подробно дейностите, които планирате да извършите с учениците си. Как ще измерите дали планираните от вас дейности или упражнения са изпълнени:</p> <p>- затвърждаване на</p>	<p>Учениците са ангажирани в учебния процес и имат равни възможности за смислено практикуване и прилагане на учебното съдържание със своите съученици.</p>

	<p>групова работа, индивидуална практика или практически дейности, както е подходящо.</p> <p>-Планирайте предварително да промените задачите или да осигурите допълнителна подкрепа, ако е необходимо, за някои от учениците.</p>	<p>целите на урока;</p> <p>- да се съобразяват с различните нужди и стилове на учене;</p> <p>- дават равни възможности за участие и постижения на всички ученици?</p>	
7 минути	<p>4. Оценяване:</p> <p>-Опишете как ще се оценява разбирането на учениците по време на урока;</p> <p>-Какви стратегии за формиращо оценяване ще включите?</p>	<p>Моля, опишете подробно методите за оценяване, които възнамерявате да използвате за този урок, особено подкрепящото формиращо оценяване, което планирате да използвате.</p>	<p>Учениците показват добро ниво на разбиране на учебното съдържание и се чувстват подкрепени в своя път на обучение.</p>
5 минути	<p>5. Затваряне</p> <p>:</p> <p>-Обобщете основните моменти от урока.</p>	<p>Моля, подгответе резюме на урока и</p>	<p>Учениците се интересуват от темата на урока; те осъзнават практическото</p>

	<p>-Свързване на урока с приложения в реалния живот или с бъдещо обучение.</p> <p>-Задаване на домашна работа или задачи за самостоятелна работа, свързани с урока</p>	<p>описете:</p> <p>-Как свързвате урока си с реалните приложения на новите знания или с бъдещо обучение?</p> <p>-Какви дейности планирате да възложите на учениците след този урок?</p> <p>-Как измервате мотивацията на учениците да учат повече?</p>	<p>Приложение на новите знания и са мотивирани да научат повече.</p>
--	--	--	--